

กระทู้ถามที่ ๓๒๐ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๗ มิถุนายน ๒๕๕๔

เรื่อง มาตรการในการแก้ไขปัญหาเสพยาเสพติดในสถานศึกษาให้สัมฤทธิ์ผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน
กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ตามรัฐธรรมนูญว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ดังต่อไปนี้

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา โดยได้จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เช่น คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด คณะกรรมการโครงการโรงเรียนสีขาว คณะกรรมการความร่วมมือระหว่างกระทรวงศึกษาธิการกับกองทัพบกและคณะกรรมการจัดกักยาเสพติด เป็นต้น เพื่อดำเนินการป้องกันปราบปราม การบำบัดรักษาและการฟื้นฟูกลุ่มนักเรียนที่เสพยาและค้ายาเสพติด ซึ่งได้ดำเนินการมาเป็นระยะเวลานานและใช้งบประมาณเป็นจำนวนมากนั้น แต่จากผลการดำเนินงานดังกล่าวพบว่าปัญหาการเสพยาและค้ายาเสพติดในสถานศึกษาได้ทวีความรุนแรงขึ้น โดยข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.) พบว่ามีนักเรียนเสพยาประมาณ ๑.๕ ล้านคน หรือร้อยละ ๒๕ จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด ๖ ล้านคน โดยยาเสพติดดังกล่าวปลอมปนมาในอาหารต่างๆ เช่น ลูกกวาดและขนมที่ขายในโรงเรียน สำหรับกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้ทำการสำรวจจำนวนนักเรียนที่ติดยาเสพติดในโรงเรียนพบว่า มีนักเรียนที่เสพยาจำนวนประมาณ ๒๐,๐๐๐ คน ตัวอย่างเช่น มีผู้ที่เสพเป็นประจำประมาณ ๔,๐๐๐ คน และเคยเสพประมาณ ๑๒,๐๐๐ คน จากจำนวนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาทั้งหมด ๑.๓ ล้านคน และยังพบว่าในบางโรงเรียนมีปัญหายาเสพติดระบาดรุนแรง เช่น โรงเรียนในจังหวัดนครราชสีมา มีนักเรียนเสพยามากกว่า ๑๐๐ คน และมีนักเรียนค้ายาอีกด้วย จนต้องส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจคอยตรวจตราประจำโรงเรียนแห่งนี้ถึง ๑๑ นาย นอกจากนี้ข้อมูลของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ยังระบุว่าในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ มีเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี ติดยาเสพติดร้อยละ ๑๒.๕ และเด็กอายุ ๑๕ - ๑๙ ปี ติดยาเสพติดถึงร้อยละ ๗๑.๗ จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นถึงความล้มเหลวในการดำเนินนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ส่งผลให้การเสพยาและค้ายาเสพติดในกลุ่มเยาวชนทวีความรุนแรงขึ้น ซึ่งเป็นกระบวนการทำลายทรัพยากรบุคคลซึ่งเป็นอนาคตของประเทศชาติให้ด้วยคุณภาพลง ส่งผลกระทบต่อวิกฤตเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ จึงขอเรียนถามว่า

๑. กระทรวงศึกษาธิการได้มีแผนงานตลอดจนมาตรการที่ชัดเจนในการแก้ไขปัญหาเสพยาเสพติดในสถานศึกษาอย่างเร่งด่วนให้สัมฤทธิ์ผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนไว้อย่างไรบ้าง และได้ดำเนินการไปแล้ว มีความคืบหน้ามากน้อยแค่ไหน เพียงใดและอย่างไร

๒. กระทรวงศึกษาธิการได้มีการประสานงานไปยังหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอความร่วมมือในการดำเนินนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา สัมฤทธิ์ผลตามนโยบายที่ได้ตั้งไว้มากน้อยแค่ไหน เพียงใดและอย่างไร ตลอดจนมีอุปสรรคในการประสานงานดังกล่าวอย่างไรบ้าง และได้ดำเนินการแก้ไขอย่างไร

๓. จากผลการดำเนินโครงการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของคณะทำงานต่างๆ เช่น คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด คณะกรรมการโครงการโรงเรียนสีขาว คณะกรรมการความร่วมมือระหว่างกระทรวงศึกษาธิการกับกองทัพบก และคณะกรรมการจัดภัยยาเสพติดในสถานศึกษา เป็นต้น กระทรวงศึกษาธิการได้มีการประเมินผลการดำเนินงานดังกล่าวว่าสัมฤทธิ์ผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน และคุ้มค่างบประมาณที่รัฐบาลลงทุนไปแล้วมากน้อยแค่ไหน เพียงใดและอย่างไร

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

นพดล อินนา

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย

คำตอบกระทู้ถามที่ ๓๒๐ ร.

ของ นายนพดล อินนา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (บัญชีรายชื่อ)

เรื่อง มาตรการในการแก้ปัญหาเสพยาเสพติดในสถานศึกษาให้สัมฤทธิ์ผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

ข้าพเจ้า นายสุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ดังนี้

คำถามที่ ๑ กระทรวงศึกษาธิการได้มีแผนงานตลอดจนมาตรการที่ชัดเจนในการแก้ไขปัญหาเสพยาเสพติดในสถานศึกษาอย่างเร่งด่วนให้สัมฤทธิ์ผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนไว้อย่างไรบ้าง และได้ดำเนินการไปแล้วมีความคืบหน้ามากน้อยแค่ไหน เพียงใดและอย่างไร

คำตอบที่ ๑ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบาย การป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาเป็นนโยบายสำคัญและเร่งด่วนของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ทุกสถานศึกษาและหน่วยงานในสังกัดต้องถือปฏิบัติโดยให้ดำเนินการอย่างจริงจัง และต่อเนื่องตามแนวทางที่กำหนด ๑๐ ข้อ ดังนี้

๑. สถานศึกษาต้องกำหนดให้มีครู อาจารย์รับผิดชอบดูแลนักเรียนนักศึกษาอย่างใกล้ชิด โดยกำหนดสัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างครู อาจารย์ ต่อจำนวนนักเรียน นักศึกษา สถานศึกษาต้องจัดทำข้อมูลนักเรียน นักศึกษา เป็นรายบุคคลให้เป็นปัจจุบัน

๒. สถานศึกษาต้องประสานงาน และขอความร่วมมือผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองท้องถิ่น สมาคมวิชาชีพ ตำรวจ และทหาร ให้เข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดในรูปแบบคณะกรรมการประจำสถานศึกษา

๓. หน่วยงานทางการศึกษา และสถานศึกษาต้องให้ความรู้ความเข้าใจถึงโทษและพิษภัยของสารเสพติดกับนักเรียน นักศึกษา อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ต้องกำหนดกิจกรรมเพื่อการป้องกันสารเสพติดไว้ในแผนงานและกิจกรรมของสถานศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษาตลอดทั้งปีและให้นำกิจกรรมด้านดนตรี กีฬา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม มาใช้ในการต่อต้านและแก้ไขปัญหาเสพยาเสพติดด้วย

๔. ให้สถานศึกษาถือว่า นักเรียน นักศึกษาที่ติดยาเสพติดเป็นเสมือนผู้ป่วยที่ต้องให้ความช่วยเหลือ ดูแล และส่งไปบำบัดรักษา จะต้องไม่ไล่ออก กรณีที่นักเรียน นักศึกษาที่ได้รับการบำบัดรักษาแล้ว หากมีความประสงค์ไม่กลับมาเรียนในสถานศึกษาเดิม ให้สถานศึกษาประสานงานจัดหาสถานศึกษาใหม่ให้ โดยสถานศึกษาใหม่ต้องร่วมมือรับนักเรียน นักศึกษา และไม่ทอดทิ้งนักเรียน นักศึกษา เหล่านี้

๕. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ ทุกคน ต้องมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง ด้วยจิตสำนึกและจิตวิญญาณ โดยมีเป้าหมายให้ลดจำนวนผู้ติดยาเสพติดในสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาปลอดยาเสพติดภายในปีการศึกษา ๒๕๔๔

๖. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษา หากพบข้อมูลหรือเบาะแสที่เกี่ยวข้องกับสารเสพติดในสถานศึกษา ต้องรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบทันที ตามลำดับชั้นจนถึงกรมต้นสังกัด เพื่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินการแก้ไข

๗. ให้หน่วยงานทางการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา ดำเนินการลงโทษตามขั้นตอนของวินัยและกฎหมาย อย่างเด็ดขาดทันทีที่พบว่า ครู อาจารย์ และบุคลากรในหน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษามีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับสารเสพติด และกรณีที่ทำให้เกิดความผิดอย่างชัดแจ้งหรือถูกจับกุมดำเนินคดี ให้ดำเนินการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน และหากผู้บริหารละเลยหรือขาดความเอาใจใส่รับผิดชอบ ผู้บริหารจะต้องได้รับการลงโทษด้วย

๘. ครู อาจารย์ บุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษา ที่มีผลงานและได้ดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดอย่างจริงจัง จนสำเร็จตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และตามโครงการโรงเรียนสีขาว จะได้รับการพิจารณาความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ

๙. หน่วยงานในระดับกรม ต้องให้ความสำคัญในการควบคุม กำกับดูแล ส่งเสริมสนับสนุนหน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดอย่างใกล้ชิดและจริงจัง

๑๐. ให้กรมและหน่วยงานทางการศึกษา ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามประเมินผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดของสถานศึกษา อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง และรายงานผลให้คณะกรรมการ ปปส. ศร. ทราบ

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดยุทธศาสตร์ ๕ ประการ เป็นแนวทางให้สถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนปิดกั้นโอกาสให้ยาเสพติดของเยาวชนทุกวิถีทาง โดยเน้นกิจกรรมเสริมสร้างทางเลือก การส่งเสริมความสามารถพิเศษ การหล่อหลอมบุคลิกภาพ ฟังตนเอง และการฝึกฝนอบรมทักษะชีวิตเพื่อการรู้จักคิดใคร่ครวญแยกแยะผิดชอบชั่วดีและฝึกวินัยในตนเอง เพื่อรู้จักยับยั้งชั่งใจ ตามยุทธศาสตร์ ๕ ประการ ดังนี้

๑. จัดโครงการ “ครอบครัวเข้มแข็ง - โรงเรียนอบอุ่น” เพื่อเชื่อมและหลอมรวมพลังระหว่างบ้านและโรงเรียนให้เป็นที่พึ่งแก่เด็กและเยาวชนอย่างแท้จริง

๒. นำศาสนธรรมสู่เด็กและเยาวชนเพื่อเป็นหลักในการดำรงชีวิตด้วยความร่วมมือระหว่างสถาบันทางศาสนาและโรงเรียน

๓. สร้างเด็กและเยาวชนให้เป็นพลเมืองที่ดี และเคารพในประโยชน์สาธารณะเหนือประโยชน์ส่วนตน ด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมตามหลักสูตรและแนวทางของลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และการฝึกตามหลักสูตรของนักศึกษาวิชาทหาร

๔. ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้ออกกำลังกาย และเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย เพื่อพัฒนาสุขภาพและจิตใจ เสริมสร้างวินัยในตนเองและสามารถทำงานร่วมกันเป็นทีม

๕. ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้เล่นดนตรีเพื่อกล่อมเกลาจิตใจและเสริมสร้างสุนทรียภาพ

๖. ส่งเสริมกิจกรรมด้านศิลปะเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้ค้นพบความสามารถของตนเองที่ช่องทางในการแสดงออกและสื่อสารที่หลากหลาย และสร้างเสริมความคิดสร้างสรรค์ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับโลกแห่งอนาคต

๗. ให้ความสำคัญแก่การเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น และวัฒนธรรมไทย เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความภาคภูมิใจ และผูกพันต่อรากฐานทางวัฒนธรรมและสามารถเผชิญความเปลี่ยนแปลงด้วยความมั่นคงและรู้เท่าทัน

๘. ถือเป็นหน้าที่สำคัญที่โรงเรียนจะต้องจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ความรู้เสริมสร้างจิตสำนึก ทักษะชีวิตและภูมิคุ้มกันต่อยาเสพติดและอบายมุข และจัดระบบดูแลนักเรียนทุกคนให้ทั่วถึงโดยสร้างเครือข่ายแนะแนวภายในโรงเรียน

๙. วางแนวทางที่จะร่วมมือกับผู้ปกครอง เพื่อบำบัดรักษาและฟื้นฟูเด็กและเยาวชนผู้หลงติด ยาเสพติด

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดมาตรฐานตัวชี้วัด ๖ ประการ ในการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ปัญหา ยาเสพติด เพื่อเป็นมาตรฐานในการประเมินสถานศึกษา ดังนี้

มาตรฐาน	ตัวชี้วัด
ข้อ ๑ กำหนดแผนงานป้องกันและแก้ปัญหา ยาเสพติด ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งในและนอกสถานศึกษา	๑. นำนโยบาย ๑๐ ข้อ และยุทธศาสตร์ ๕ ประการ ของกระทรวงศึกษาธิการและกรม มาจัดทำแผนงาน/โครงการ ๒. มีระบบข้อมูลสภาพปัญหา ยาเสพติด ในโรงเรียน ๓. มีคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษา

มาตรฐาน	ตัวชี้วัด
<p>ข้อ ๒ กิจกรรมทั้งในหลักสูตรและเสริมหลักสูตรที่สร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด โดยนักเรียนมีส่วนร่วม</p>	<ol style="list-style-type: none"> ๑. การเรียนการสอนที่นักเรียนเป็นศูนย์กลาง ๒. มีกิจกรรมให้ความรู้ เพื่อป้องกันยาเสพติด และมีบูรณาการทักษะชีวิตในทุกกลุ่มวิชา ๓. มีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต โดยครูที่ปรึกษา ๔. มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่นักเรียนมีส่วนร่วมและหรือเป็นผู้นำ
<p>ข้อ ๓ จัดระบบให้ความช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงเพื่อให้มีการปรับตัว โดยไม่ไปใช้สารเสพติด</p>	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ๒. มีความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ชุมชน ครอบครัว สถาบัน ศาสนา เพื่อให้เด็กกลุ่มเสี่ยงได้มีกิจกรรมทางเลือก
<p>ข้อ ๔ สถานศึกษามีระบบการดำเนินการต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๔.๑ เด็กกลุ่มเสี่ยงได้รับการรักษาเบื้องต้นจากในโรงเรียนหรือประสานกับนอกโรงเรียน ๔.๒ เด็กกลุ่มติดได้รับการรักษาฟื้นฟูจากหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ ๔.๓ เด็กกลุ่มค้ายาเป็นอาชีพได้รับการจัดการให้หยุดยั้งการกระจายยา 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. มีระบบการคัดกรองนักเรียนที่ใช้จ่ายออกจากนักเรียนที่ติดยาและมีการรักษาเบื้องต้นแก่เด็กที่ใช้จ่าย ๒. มีระบบการคัดกรองเด็กที่ติดยาออกจากผู้เสพติดตามประเมินผล ๓. มีระบบการคัดกรองผู้ค้าเป็นอาชีพออกจากนักเรียนผู้ติดยาและมีระบบประสานและส่งต่อกับตำรวจ ทหาร และสถานพินิจเด็กและเยาวชน
<p>ข้อ ๕ มีการบริหารจัดการในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษา</p>	<ol style="list-style-type: none"> ๑. มีคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครู อาจารย์ ผู้แทนนักเรียน นักศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ

มาตรฐาน	ตัวชี้วัด
<p>ข้อ ๖ มีระบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผล ที่เอื้ออำนวยต่อการประเมินและปรับปรุง การดำเนินงาน</p>	<p>๒. มีการสร้างระบบประกันคุณภาพการดูแล ช่วยเหลือผู้เรียน</p> <p>๓. ครูและผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด</p> <p>๑. มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและ ประเมินผลได้</p> <p>๒. มีระบบข้อมูล สารสนเทศเพื่อการประเมิน ก่อนและหลังดำเนินการ</p> <p>๓. มีการใช้ข้อมูล สารสนเทศในการปรับปรุง การดำเนินการ มีการรายงานผลการประเมิน ปีละ ๒ ครั้ง</p>

จากนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการยุทธศาสตร์และมาตรฐานตัวชี้วัดที่ได้วางแนวทางกำหนดไว้ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้มีคณะกรรมการ อนุกรรมการ คณะทำงานระดับต่างๆ เพื่อดำเนินการ ป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ประกอบด้วย

๑. คณะกรรมการระดับกระทรวง เรียกว่า คณะกรรมการ ปปส. ศธ. ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร) และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจำลอง ครุฑขุนทด) เป็นคณะกรรมการที่ปรึกษา มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นางสิริกร มณีรินทร์) เป็นประธานคณะกรรมการ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นรองประธาน คณะกรรมการ อธิบดีกรมต่างๆ ทุกกรมในกระทรวงศึกษาธิการ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และผู้ทรงคุณวุฒิ จากหน่วยงานต่างๆ ร่วมเป็นคณะกรรมการ รวมทั้งสิ้น ๔๗ ท่าน มีหน้าที่กำหนดนโยบายและมาตรการ ในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการ ตลอดจนร่วมมือและ ประสานการดำเนินงานกับหน่วยงานต่างๆ

๒. คณะกรรมการระดับกรม มีอธิบดีกรมของแต่ละกรมเป็นประธานดำเนินงานป้องกันและ แก้ปัญหายาเสพติด ตามมาตรการเฉพาะของแต่ละกรม

๓. คณะกรรมการระดับจังหวัด มอบหมายให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดจัดตั้งหน่วยงานกลางประสานความร่วมมือด้านข้อมูล ข่าวสาร วิชาการ เพื่อเชื่อมโยงกับหน่วยงานภายในและภายนอกกระทรวงศึกษาธิการ

๔. คณะกรรมการระดับสถานศึกษา ให้แต่ละสถานศึกษามีคณะกรรมการป้องกันและแก้ปัญหา ยาเสพติดของสถานศึกษาในแต่ละสถานศึกษา

๕. มอบหมายให้ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ จัดทำแผนการตรวจราชการเกี่ยวกับการดำเนินการตามนโยบายด้านการป้องกันและแก้ปัญหา ยาเสพติด ตลอดจนให้ศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษา

อย่างไรก็ตาม ปัญหา ยาเสพติดที่มองจากมุมมองของการปราบปราม จะเห็นว่า ต้นเหตุของปัจจัยอยู่ที่ตัวยาเสพติดกับตัวคน ที่เป็นผู้ผลิตและผู้ค้า ถ้าเราสามารถกำจัดอย่างหนึ่งอย่างใดให้หมดไปจากสังคมได้แม้เพียงอย่างเดียว ปัญหา ยาเสพติดก็จะหมดไป กล่าวคือ ถ้าเอาตัวยาออกไปจากสังคมให้หมดก็จะแก้ปัญหาได้

และแม้ในกรณีที่ยาบางชนิดยังมีประโยชน์ในทางการแพทย์ที่ยังหาชนิดอื่นมาแทนไม่ได้ เช่น มอร์ฟีน หรือแอมเฟตามีน จะกำจัดออกไปหมดไม่ได้ เราก็สามารถป้องกันปราบปรามทำให้ผู้ผลิตผู้ค้าอยู่ภายใต้การควบคุมอย่างเคร่งครัดได้ ตามวิธีที่สหประชาชาตินำมาใช้ในการควบคุมการปลูกฝิ่นในบางประเทศ เช่น ตุรกี อินเดีย เป็นต้น ซึ่งจะทำให้ปัญหา ยาเสพติดหมดไปได้

วิธีนี้เรียกว่า วิธีลดอุปทาน (Supply reduction) ป้องกันการนำไปใช้ในทางที่ผิด

แต่จากมุมมองทางด้านสังคมวิทยา จะเห็นว่า ถึงแม้จะมียาเสพติดอยู่มากมาย และมีทั้งผู้ผลิตและผู้ค้าครบถ้วน แต่ถ้าไม่มีคนที่ต้องการใช้ยาเสพติดชนิดนั้น ก็จะไม่มีปัญหา ยาเสพติดเกิดขึ้น และถึงแม้จะมีทั้งยาเสพติด และผู้แพร่ยาเสพติดแล้ว ยังต้องมีผู้ใช้ยาเสพติดเป็นองค์ประกอบด้วย ดังนั้น การแก้ปัญหา ยาเสพติดจึงควรจะต้องปราบปรามให้ครบวงจร คือต้องกำจัดยาเสพติดและนำผู้ผลิตผู้มียาเสพติดไว้ในครอบครอง และผู้ใช้ยาเสพติดมาลงโทษด้วย

กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่ในการจัดการศึกษา การดำเนินการป้องกันและแก้ปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษา เป็นปัจจัยหนึ่งในการป้องกันไม่ให้ยาเสพติดแพร่ระบาดเข้ามายังสถานศึกษา มาสู่เด็กนักเรียน นักศึกษา ยุทธศาสตร์และแนวทางการดำเนินการที่กำหนดไว้ในงานเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยสกัดกั้นการแพร่ระบาดอีกทางหนึ่งและได้ผลในระดับหนึ่ง ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการและสถานศึกษา ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักเป็นอย่างยิ่งในการระดมพลังเป็นพลังแผ่นดินในการร่วมมือป้องกันอย่างต่อเนื่องตลอดมา

คำถามที่ ๒ กระทรวงศึกษาธิการได้มีการประสานงานไปยังหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอความร่วมมือในการดำเนินนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา สัมฤทธิ์ผลตามนโยบายที่ได้ตั้งไว้มากน้อยแค่ไหน เพียงใดและอย่างไร ตลอดจนมีอุปสรรคในการประสานงานดังกล่าวอย่างไรบ้าง และได้ดำเนินการแก้ไขอย่างไร

คำตอบที่ ๒ การประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษา ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ประสานงานและได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

๑. กระทรวงศึกษาธิการ ได้ขอความร่วมมือจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการป้องกันและแก้ปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษา

(๑) จัดกำลังตำรวจประจำสถานศึกษาทุกแห่งๆ ละ ๑ นาย ทั่วประเทศ เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานให้ความช่วยเหลือสนับสนุนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษา

(๒) ขอตำรวจร่วมเป็นวิทยากร ในกรณีที่กระทรวงศึกษาธิการจัดการฝึกอบรมครู - อาจารย์ เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษา

(๓) ขอความอนุเคราะห์จัดกำลังตำรวจไปเฝ้าระวังเป็นกรณีพิเศษ ในกรณีที่สถานศึกษาพบว่ามียาเสพติดจำนวนมาก ตลอดจนมีความเสี่ยงต่อผู้มีอิทธิพล

(๔) ขอความร่วมมือในการยกย่องเชิดชูตำรวจ ครู หรือนุเคราะห์/หน่วยงานที่มีผลงานดีเด่นในด้านการป้องกันแก้ไขปัญหายาและปราบปรามสารเสพติด

๒. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ร่วมประสานแผนงานโครงการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติด และร่วมจัดทำแบบสำรวจการใช้สารเสพติดในสถานศึกษา ซึ่งจะมีการสำรวจภาคเรียนละ ๑ ครั้ง

๓. กระทรวงสาธารณสุข ประสานการดำเนินงาน

(๑) เกี่ยวกับการเฝ้าระวังพฤติกรรมเด็ก ๔ กลุ่ม และความชัดเจนของการตรวจปัสสาวะเด็กในการตรวจหาสารเสพติด เพื่อป้องกันผลกระทบอันจะเกิดกับเด็กที่บริสุทธิ์

(๒) พัฒนาศักยภาพครูที่ปรึกษา/ครูแนะแนวระดับมัธยม เพื่อเฝ้าระวังป้องกัน/คัดกรองกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียน การสร้างทักษะชีวิต

๔. กระทรวงกลาโหม

(๑) กรมการรักษาดินแดนประสานเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาทหาร ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยจะจัดเป็นวิชาเลือกนับหน่วยกิต และการรับนักศึกษาวิชาทหาร (รต.) เพิ่มในปีการศึกษา ๒๕๔๔

(๒) ร่วมโครงการค่ายเยาวชนด้านภัยยาเสพติด “ค่ายเพื่อนรักเพื่อน” รุ่นที่ ๓ ระหว่างวันที่ ๑ - ๓ พฤษภาคม ๒๕๔๔ จำนวน ๔๐ ค่าย ใน ๓๒ จังหวัด โดยมีกองทัพบกเป็นผู้ประสานงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ

ในการประสานกับหน่วยงานต่างๆ นั้น ได้สร้างความตระหนักโดยการเผยแพร่ข่าวสารทางสื่อมวลชน และการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายเยาวชนร่วมกับกองทัพบกและหน่วยงานต่างๆ ในระยะที่ผ่านมาช่วยทำให้เกิดกระแสการรับรู้ปัญหา จากกลุ่มเยาวชน และสื่อมวลชน ตลอดจนผู้ปกครองในระดับหนึ่ง สังเกตได้จากกรณีที่ในระยะนี้มีนักเรียนเข้าไปเกี่ยวข้องกับคดียาเสพติดน้อยลง

คำถามที่ ๓ จากผลการดำเนินโครงการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของคณะทำงานต่างๆ เช่น คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด คณะกรรมการโครงการโรงเรียนสีขาว คณะกรรมการความร่วมมือระหว่างกระทรวงศึกษาธิการกับกองทัพบก และคณะกรรมการจัดภัยยาเสพติดในสถานศึกษา เป็นต้น กระทรวงศึกษาธิการได้มีการประเมินผลการดำเนินงานดังกล่าวว่าสัมฤทธิ์ผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน และคุ้มค่ากับงบประมาณที่รัฐบาลลงทุนไปแล้วมากน้อยแค่ไหน เพียงใดและอย่างไร

คำตอบที่ ๓ จากผลการดำเนินโครงการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดของคณะทำงานต่างๆ ของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นการดำเนินงานเพื่อหวังผลระยะยาว กระทรวงศึกษาธิการกำลังดำเนินการโดยอาศัยมาตรการหล่อหลอมบุคลิกภาพเยาวชน และการสร้างวินัย ซึ่งต้องขอความร่วมมือจากสถาบันสนุนงบประมาณสำหรับการพัฒนาระบบการฝึกทักษะชีวิต สำหรับเยาวชนในทุกระดับชั้น เพื่อกระทรวงศึกษาธิการจะได้ดำเนินการให้เป็นรูปธรรมต่อไป

สำหรับโครงการโรงเรียนสีขาว ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการใช้เป็นสื่อในการปลูกจิตสำนึก ครู อาจารย์ นักเรียน และผู้ปกครอง นั้น ในระยะที่ผ่านมาโครงการนี้ได้ช่วยปลูกจิตสำนึกให้ครู อาจารย์ นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนในโครงการ ตระหนักในภารกิจที่จะต้องร่วมมือกันดำเนินการเฝ้าระวังปัญหาการใช้ยาเสพติดของเยาวชนในสถานศึกษาอย่างจริงจังมากขึ้น และช่วยให้เห็นความสำคัญของการร่วมกันพัฒนาสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาได้ระดับหนึ่ง ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการจะได้แสวงหาแนวทางเพื่อปรับปรุงโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ในด้านการประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาในภาพรวมอย่างเป็นรูปธรรมนั้น จำเป็นต้องอาศัยการสำรวจวิจัยต่อเนื่องเพื่อศึกษาแนวโน้มของปัญหา ที่จะต้องอาศัยการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานด้วย ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการจะหาแนวทางดำเนินการให้เป็นรูปธรรมต่อไป